

Nyolcvanmillió értékű valutát foglalt le a rendőrség.

(A Szeged tudósítójától.) Szombaton reggel azokban a szegedi bankokban, amelyek a Devizaközpontnak nem megbízottai, rendőrök és detektívek jelentek meg és lefoglalták a bankokban talált idegen valutákat. A lefoglalt idegen valuták értéke meghaladja a nyolcvanmillió koronát.

A szegedi államrendőrséghez az utóbbi időben számos bizalmas följelentés érkezett azok ellen a bankok ellen, amelyeknek nincsen adásvételhez jogosítványuk és engedély nélkül adnak-vesznek idegen valutát. A rendőrség a legnagyobb tióokban megindította a nyomozást, hetek óta detektívek figyelték a följelentett bankokat, amelyek között néhány jó hírű magánbankház is szerepelt. A nyomozás eredményeként a főkapitányság elrendelte a bankrazzidit. A razzia természetesen nem volt kiméletes. Az államrendőrség váratlanul megjelenő közegei hirtelen elzárták a banküzletek kijáratait és azokat, akik az eljárás alkalmával történetesen az üzletben voltak, a vizsgálat befejezéséig ott tartották. A szigorú intézkedésre azért volt szükség, nehogy az érdekelt bankok idejekorán tudomást szerezzenek a razziaról és megihusítsák az egész akciót. A razzia így mindenütt meglepetésként hatott. A detektívek átvizsgálták a bankok pénztárait, a könyveket, a fiókokat és ami idegen valutát találtak, azt azonnal lefoglalták, majd a róla szóló elismervény hátrahagyásával magukkal vitték a rendőrségre. Majdnem minden egyes banküzletben találtak kisebb-nagyobb értékű idegen valutát. Egyetlen olyan bank volt, ahol váratlanul nagymennyiségű valutát, — több

mint hatvanmillió korona értékűt foglaltak le a detektívek. Az összes lefoglalt idegen valuták értéke pedig meghaladja a nyolcvanmillió koronát.

A razzia híre villámgyorsan elterjedt az egész városban, különböző kombinációkat fűztek hozzá, mert eleinte senki sem tudta a razzia tulajdonképeni célját. Dr. Borbola Jenő rendőrtanácsos a következőket mondotta a razziaról:

— A devizarendelet értelmében csak azok a pénzüzetek foglalkozhatnak idegen valuták vásárlásával, amelyeknek erre felhatalmazásuk van a Devizaközponttól. A razzianak az volt a célja, hogy ellenőrizze a rendőrség a devizarendelet betartását. Minden olyan banküzletben razziat tartottunk, amely nem megbízottja a Devizaközpontnak és lefoglaltunk minden idegen valutát, amelyet találtunk. Mivel azonban a nyomozás még nincs befejezve és a nyomozás során egyesek esetleg igazolhatják, hogy náluk talált idegen valuta törvényes formák között került hozzájuk, szóval nem követtek el visszaélést, az érdekelt bankok névsorát nem adhatjuk még át a nyilvánosságnak. A nyomozás befejezése után átesszük az iratokat a kihágási bírósághoz, mert a devizarendelet értelmében a jogosítatlan valutakereskedés — kihágás. Kihágási eljárást csak azok ellen indítunk, akik nem tudják igazolni azt, hogy szabályszerűen jutottunk az idegen valutákhoz.

A rendőrség tizenöt banküzletben tartott razzidit és a tizenöt banküzlet pénztárvizsgálata délután félétől fog tartott.

A közkórház jövője.

(A Szeged tudósítójától.) Azok a cikkek, amelyeket azzal a tervvel kapcsolatban írtunk, hogy a városi közkórházat az egyetemhez csatolják, tudvalevőleg nyilatkozattételre birták dr. Somogyi Szilveszter polgármestert. A nyilatkozat fényesebben igazolja állásfoglalásunk helyességét, mint valamennyi értünk. Azt akarjuk, ami már köztudomású, hogy a városi közkórház maradjon még mostani szervezetében, hogy semmi körülmények között se csatolják az egyetemhez, mert ezzel elveszti közkórházi jellegét és hogy a mai helyzeten csak abban az esetben engedjenek változtatást, ha a közkórházat az állam veszi át és továbbra is az egyetemmel teljesen függetlenül, mint közkórházat tartja fenn.

Cikkünkben pénzügyi, kórháztechnikai és humanitárius érveket sorakoztattunk egymás mellé, azonkívül esetekre hivatkoztunk, amelyekről azt a meggyőződést vallottuk, hogy legalább is megfontolásra fognak késztetni — mindenkit. A polgármester ezzel szemben bocsánatot kér az egyetemtól, elismerését fejezi ki a klinikák iránt, tolmácsolja „az igazán művelt szegedi társadalom” háláját azért a nagy leki gyönyörűségért, amelyet a Mikes Irodalmi Társaság szerez előadásaival, visszautasít vádakat, amelyeket senkisémet emelt és érvel az állami közkórház mellett, amelyet nem kifogásoltunk. Szerencse, hogy veszteget néhány szót az ügy érdemi részére is. Különben olyan módon lennének kény-

telenek cikkével a vitát felvenni, hogy mi például küldöttség útján fejeznék ki a város közönségének elismerését és háláját az egyetem iránt, tanulmányt írnának a Dugonics-Társaság téli munkásságáról és sorompóba szölitánának a derék Fichtner és a lelkes Kun Izidor vezetésével a filharmonikusokat. Az a néhány szó azonban, amit véletlenül a közkórházról mond el a polgármester, lehetővé teszi számunkra, hogy a tárgynál maradjunk. Talán sikerülni fog felnyitni a szemét annak a kevés embernek, akiről a polgármester röstelkedve vallja be, hogy még mindig nem látnak tisztán.

Szóról-szóra ez van a polgármesteri nyilatkozatban: „Engedjék meg, hogy én utasítsam vissza azokat a légből kapott vádakat, mintha az egyetem pusztán klinikai célból akarná elvenni a mi közkórházunkat”. Elírás ez, vagy elszólás? Tudtunkkal senkisémet mondta, hogy az egyetem el akarja venni a mi közkórházunkat. Azt mondja a polgármester ur, hogy „soha annyi ócsárlást és piszkot nem szórtak intézményre, mint éppen a mi kórházunkra”. Ez a szavakban fukar mondat — kétértelmű. Az ócsárlás és piszkos az — épületnek szólt. Indokolt volt. Nagy kár, hogy orvosok, elsősorban kórházi orvosok és ujságírók többször kiujult együttes harca az új kórházért mindig hajótörést szenvedett a tanács indokolatlan makacosságán, szociális érzékének és belátásának fogyatékosságán. Tendenciózus beállításnak nyilvánítja a nyilatkozat azt az állítást, mintha az állami kórház csak azokat a betegeket venné fel, akik klinikai célra alkalmasak. Az állami közkórházról ezt senki sem mondta. A klinikáról fenntartjuk. Végül valami „tenyéren fkvő” igazságról is beszél a nyilatkozat. A tényesen, tudomásunk szerint, bizonyos vonalak „feksznek”, amelyekről szép asszonyok a karakteredre következtetnek és az életkorodat megjósolják. Az igazság, mióta Mátyás meghalt, nem olyan mindennapi dolog, hogy az ember tenyerén fekdjön. Még so-e láttuk ott. Sajnáljuk, de most se látjuk.

Arra már rámutattunk, hogy hiányzik a nyilatkozatból az őszinte színvallás arról, hogy tulajdonképen mit is akar a polgármester a közkórházzal? Államosítást? Akkor minek külföldi biztositani a közkórházi jellegét? Nincs kifogása az ellen, hogy az állam átvegye és mindjárt továbbadja az egyetemnek a kórházat? Akkor meg hiába akarja biztositani a közkórházi jellegét. Egy bizonyos. Az igazgató főorvos részére biztositani kíván az átalakult intézménynél valami pozíciót. A többiek sorsát ilyen mér-

fogni kellett, mert nagyon kurucul fogott a pennája) sűrűn megfordult a szerkesztőségi műhelyben.

— Nézze csak, Pista, — mondta neki diplomatikusan Kulinyi — maga összeköltözhette Tömörkény Pistával, mindketten jobban jönnek ki.

Kószó hajlott a jótanácsra, de Tömörkény idegenkedett az eszmétől. Mert igen gögös volt az ifju, ha megérezte, hogy segítő szándékkal közelednek feléje:

— Nem lehet az — mondta hűvösen —, a magam szögénye akarok én lenni.

Kószó aztán nem is erőltette a dolgot. Hanem egyszer az történt, hogy nagy vacsora volt a főszerkesztőknél, ott voltak a fiuk is s egész éjszaka Kószó mulattatta a társaságot bizarr ötletekkel és tanyai történetekkel. Hajnalfele Tömörkény odakoccintotta a poharát a Kószóhoz:

— Nini, mit is mondott az ur a minap arról az együtt-lakásról? Mert ugy nézöm, összetartozunk mind, mint a kutgém, mög a kutostor.

Erre történt aztán meg az összeköltözés a Kószó kétszobás legénylakásába. Ekkor kezdődött a Pisták korszaka, amit a közös névjegy szimbolizált legemlékezetesebben. Nagyon takarékos akart lenni a két fiatalur, azért a közös keresztnév alapján közös vizitkártyát nyomattak újévre, amennyire kívülről emlékszem, ilyenformán:

Kószó és Tömörkény
Pisták, szabadúszók stb.

A Pisták korszaka hosszabb ideig tartott, derűs, napfényes idő volt, noha a Pisták több-

ször látták benne a holdat, mint a napot. (Igaz, hogy akkor a hold is melegebben sütött, mint most a nap.) Néha össze is koccantak a vidám cimborák, hol azért, mert Kószó muzsikáltatta föl Tömörkényt a hajnali álmából, hol azért, mert Tömörkény járta el a jópálost déli harangszókor, mikor a fiskális a külön történetbe kívánczósó Sisák-pőr aktáiba kívánt felejtkezni. Ilyenkor hol Kószó jelentette ki, hogy „az urnak kitelt az esztendeje”, hol Tömörkény adott ki manifesztumot, mely szerint „méltóságod, ha akar, elmehet a saját lakásából és kereshet magának más bolondot, mert én ilyen urral tovább nem lakok”. S hogy milyen komoly a szándéka, ilyenkor mindig azzal dokumentálta, hogy a ládáját kihuzta a szoba közepére, jelölül annak, hogy ő most felmondásban van.

Persze a harag soha se terült egyfolytában huszonnégy óráig, a felmondás kölcsönösen visszaszívaitott s a láda közös erővel tolatott vissza a fal mellé.

Egyszer azonban a dolog végzetesen komoly fordulatot vett. Kószó Pista bizonyos mélabus sugárzással jelentette be a másik Pistának, hogy a jövő fertályon kétfelé kell szegni a kenyeret.

— Mögbolondult az ur? — meresztette rá a szemét Tömörkény.

— Debizisten komolyan beszélök — bizonykodott Kószó. — Elválunk.

— Nem engedöm, mint patagóniai alkirály, — tette föl Tömörkény a koronát. (Már t. i. a cilinderet.)

— Az alkirály mögszünt — sóhajtott fájdalomosan Kószó. — Most már más parancsol.

— Kicsoda? — hordult fel böszén Tömör-

kény és mint lapplandi császár, elővette a feler mellényzsebéből a bicskát.

— Szabó Etel parancsol — vallott töredelmesen Kószó. — Mögházasodok.

Ez ellen csakugyan nem tehettek semmit Patagónia és Brazília egyesült hatalmai sem. Tömörkény kénytelen volt kapitulálni.

Pár nap múlva azonban azt mondja Kószónak:

— Kifogtam az uron.

— No?

— Én is mögházasodom, ha mögpukkad is az ur. Elvőszöm az Emmi, a Kis Palcsi Emmijét.

— Az Isten áldása rátok, — ölelte meg a széles Pista a keskeny Pistát. Nagyon nem lepte meg a dolog, mert hiszen régen tudta már, hogy hol kozmásodott meg a szobatárs.

— De nem ugy van — ingatta Tömörkény a boltozatos fejét. — Nem szabadul az ur olyan könnyen. Maga mén el mögkérni neköm az Emmi.

— Eridj már, te bolond, — nevetett Kószó, — hát mire volna az jó? Hiszön rég bele vannak már abba egyesülve Palcsi bácsiék.

— Nem ugy van az, te pusztául szalajtott embör, — erősködött Tömörkény. — A tartozó tisztösségöt mög köll adni.

— Hát jó — győződött bele Kószó — el-möhetök.

— De Szabó Etel is mönjön veled, hogy lássák, hogy jobban járez, oszt kezességöt is vállalhattok értem.

És csakugyan nem nyugodott addig, amig Kószó Pista és Szabó Etel el nem mentek megkérni Kiss Emmát. Ezzel a testvéri szolgálattal ért véget a Pisták korszaka.